

30.10.2003

3005/4/01

Ratkaisija: Oikeusasiamies Riitta-Leena Paunio

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Aila Linnakangas

VANHENTUNEEN PÄIVÄHOITOMAKSUN PERIMINEN

1 KANTELU

A arvosteli 30.11.2001 päivätyssä kirjeessään Ähtärin kaupungin viranomaisten menettelyä lastensa päivähoitomaksun perinnässä sekä ---. Hän pyysi oikeusasiamiestä puuttumaan havaitsemiinsa laittomuuksiin ja virheellisiin menettelytapoihin.

3 RATKAISU

3.1 Päivähoitomaksun perintä

Ähtärin kaupunginhallituksen ilmoituksen mukaan päivähoitomaksun perinnästä oli päättänyt kaupunginkamreeri B.

Katson kaupunginkamreeri B:n menetelleen lainvastaisesti siinä, että hän oli päättänyt periä vanhentuneen päivähoitomaksun, jonka osalta kaupungin oikeusmaksun saamiseen oli menetetty.

Perustelut ratkaisulleni ovat seuraavat.

Asia

A:lta perittiin lokakuussa 2001 kirjeitse perintätoimiston toimesta Ähtärin kaupungin toimeksiannosta 31.12.1990 erääntynyttä 250 markan suuruista päivähoitomaksua perintäkuluineen ja viivästyskorkeineen yhteensä 644,10 markkaa. A:n mukaan hän ei ollut koskaan aikaisemmin saanut laskua tai maksukehotusta asiasta. A sopi Ähtärin kaupungin taloustoimiston kanssa maksun maksamisesta, jolloin häneltä perittiin vain alkuperäinen maksu 250 markkaa.

Selvitys

Perusturvajohtajan selvityksen mukaan lasten päivähoitoa koskevat laskut lähetettiin asiakkaille kaupungin laskutuskäytännön mukaisesti ensin kaupungin päivähoitotoimistosta. Sen jälkeen ensimmäinen ja toinen perintälasku lähetettiin kaupungin taloustoimistosta. Tämän jälkeen saatavan perintä siirtyi yksityiselle perintätoimistolle. Näin oli selvityksen mukaan tapahtunut myös A:n kohdalla.

Ähtärin kaupunginhallitus totesi lausunnossaan, että A:n 42 euron päivähoitomaksu oli perintätoimistoon mennessään vanhentunut.

Kaupunginkamreeri B:n selityksen mukaan päivähoitomaksu oli mennyt epähuomiossa perintätoimistoon, vaikka maksu oli jo vanhentunut. Selityksen mukaan saatava sinänsä oli riidaton ja A oli sen sittemmin maksanutkin. Selityksen mukaan A:lle oli lähetetty aikanaan lasku ja kaksi perintälaskua.

Kannanotto

Kunnan järjestämän päivähoiton maksuista säädettiin maksun erääntymisaikaan vuonna 1990 voimassa olleessa sosiaalipalveluista perittävistä maksuista annetussa asetuksessa (1983/887). Asetuksen 19 §:n mukaan tässä asetuksessa säädetyt maksut saatiin ulosottaa ilman tuomiota ja päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin oli säädetty.

Kunnallisista sosiaali- ja terveystoimista perittävät maksut, siis myös päivähoitomaksut, määrätään nykyisin 1.1.1993 voimaan tulleen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun lain (1992/734) mukaan. Myös tämän lain 17 §:n mukaan määrätty maksu voidaan ulosottaa ilman tuomiota tai päätöstä siinä järjestyksessä kuin verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin säädetään.

Verojen ja maksujen perimisestä ulosottotoimin annetun lain (1961/367, jäljempänä veroulosottolaki) 11 §:n 1 momentin mukaan vero, leimaveroa lukuun ottamatta, ja muu tässä laissa tarkoitettu saaminen on perittävä maksuvelvolliselta viiden vuoden kuluessa sitä seuranneen vuoden alusta lukien, jona saaminen on määrätty tai maksuunpantu, uhalla, että oikeus maksun saamiseen on menetetty. Poikkeuksena on pykälän 3 momentin mukaan vain saaminen, jonka perimiseksi on sanotun ajan kuluessa toimitettu ulosmittaus tai se on valvottu konkurssissa, kiinteistön pakkohuutokaupan yhteydessä tai julkisessa haasteessa. Tällöin sanotun ajan umpeen kuluminen ei estä maksun saamista ulosmittauksista tai konkurssiin luovutetuista varoista taikka niistä varoista, joista julkisesta haasteesta ilmoitetut saamiset on suoritettava.

Oikeuskirjallisuudessa on katsottu (mm. teoksessa Edward Andersson, Johdatus vero-oikeuteen, 2000, s.205), että vanhentuminen on otettava viran puolesta huomioon ja jos verovelvollinen on maksanut vanhentuneen veron, maksun katsotaan tapahtuneen erehdyksessä ja raha palautetaan.

Ähtärin kaupunki ei siis voinut periä 31.12.1990 maksettavaksi erääntynyttä päivähoitomaksua enää vuonna 2001. Perintä oli lainvastainen.

Asiassa ei edellä sanotun mukaisesti mielestäni ollut merkitystä sillä, oliko A:ta muistutettu maksusta vai ei. Merkitystä ei mielestäni ollut myöskään sillä, oliko kaupungin saatava riidaton vai ei. Kaupungin oikeus maksun saamiseen oli joka tapauksessa veroulosottolain 11 §:n perusteella menetetty.

Edellä todetun perusteella Ähtärin kaupungin tulee käsitykseni mukaan palauttaa A:lle hänen maksamansa vanhentunut päivähoitomaksu.

4 TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan kaupunginkamreeri B:lle huomautuksen edellä kohdassa 3.1 selostetusta lainvastaisesta menettelystä vanhentuneen päivähoitomaksun perinnässä. Tässä tarkoituksessa lähetän hänelle jäljennöksen päätöksestäni.
